

Бары дойдулар пролетарийдара, холбохун!

Х а н ы а т
1931 сүл алтынны
15 нүүдтэн тахса

СССР ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 135 (5959)

1933 сыл. Сэттинньи 12 күнэ
СУБУДА

Сызната
2 хадчы

Оройуон олоһор сүтүкүн суохталаах сойбуһе—бүтүн аһыллар XXVII оро. муоннаары партиянай конференция ордух нэро-бодия, ураты эппиттээх көмүө аһыллар. ССКП XXVI съезина, Кини Комитет еттингиттээзи (1982 с.) уонна бэс муоннаары (1983 с.) Пленумнарын уураахтарын олоххо аһаларын партиянай комитеттартан үлэ етилиц туһарыаца, нымаларын аһылтыага санаттан сага, үрдүктөн үрдүк кордобуллэри туруорар, партиянай тэрилтэлэр бобобуой дьобурдарын үрдүктөн аһари модуллар. Итин сыйайтаран конференция делегаттара ССКП райкомун кэбиниде үс сыйлаах үлэтин итэн, төһөн, критическийди ырытыахтара, оройуон экономикаатын уонна культураны сыйгы сайылларды сокутарын си. аһилин дьуудуаһахтара.

Оройуоннаабы партиянай гэрэлтэ быйылгы конференцияны төрөһүн өттүнэн бэвэргөөн, идейнэй өттүнэн салгыны үүнөн көрсөр. Ол, чолаан, соторутаабыта буюлбут отчуоттуур-быйбардыыр партиянай туһунахтар, са туһунаабы көһүүнэ.

СССР-ийн райкома, отчеттуур кэмнэ оройуон хаһаайыстыбаннай уонна культурнай тутуутун күнүстэ быһаарыахтын салайан, уон бириэс питейиэти баатаны үс сылын быһаарыа сүүн-үүн сөптөөхтүк тодоролууларын сититэ. Экономикка сүүрүу салаатын — гыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрэ аастык эчки сыһыа уонна быһыл уон ыйга үс сыһыаагы кирбизилэрин таһынан то. суодарыава 246 тонна үтү, 280 тонна эти, 332 тонна кортуолууу туттардыктар. Түүлээги уонна оҕуруот астарын сөгөтүөнкэлээһин быһаарыа тодоруклуохтара. Промышленнай предпритиелар, хаһаайыстыбаннай уонна хааччылар төрүтэлэр то. сударыеннай быһаарыарын уонна социалистическай эбэхтэахметибэлэрин төлөрөн иһэллэр. Кэнинки сыһыарга норуот үөрөбүрүстүн, доруобуу ба харыстабылын, культура учреждениеларын үлэлэрэ салгыы түрүтүлүһүнэ.

Ити барыта—оройгон коммуна та-
рын, бары үлэһитэрин айымны-
даах инициативаларын, дулуурдаах
үлэһитин үүмүгэ, партийнай хөрүл-
төлөр салайар, сүрүннүүр орудалара
үмүтүүтүн тухуута.

Конференция делегаттары, партия бүтүгүчү УРАК кордобулдорунун саясийаран сенибиалликке сөптөк сыянабылы бирен туран, болжолдорун базар ичкестерге, бынаарыллылык боппууостарга, үлс хаалын ийер саллааларыгар ууруохтара. Сүбөлөнөх, өйү санааны түмүөх боп, пууруостар аайына суохтар. Чуолантыа хаһаайыстыбатын ылар буолдахка, бу байаллэх өй, табыгастаах дьыллара климат усулуобуйалаах сылларга киртэн туруктаах үүнүү төгө аһааһыбыт, общественнай сүөһү

Нэгдүгээр халчмысгынхан кордөрүү-
дэрэ тобо үрэгдэллэлбэтгэрий, хаааа,
йеэсгынханаа дуох бучуу, баари,
бхынган тугтуу тобо салганан тахса
тугарий, сонхостарга экономичеснай
үлэ тобо тунсаралдыбаты? Бигр
төн усулбубуйалаах эрээрн сорох
үлэ коллективтара атыгтардан тобо
хаалаадыр? ОАИХ төрлэлдигин
клинитэнг туга хаааадысгынхан
производствотоын салалыага туох
биллэр-костөр улариймалар тагса-
гылтар? Ити уонна итиннэхэ маарын-
нылар йиытыгтарга конференция
чончу эгнээгэттери бигрэхтээх.

Партия идеологической, массовый, политической үлэтин тирээн турар боснуруостарын дүүлдээтэй ССКП КК бие мыйнаагым (1983 с.) Пленуму партиийн төрөгсдөлөр нийслэлитэр туруурбэт сөрүктэрин олэххо нилдэрин хайдах саадалина? Бу боснуруоска делегаттар энэй, уосей тыллан буолбакка, чочу аадырмыстаах кинээтинин төгсдөллөрө наада. Ыстат буолбатах, биеэхэ политическай нитэр үлэтин өссө да тирдэ сыналдаабат, көтүү гынар партиийн төрөгсдөлөр да, салайар кадрлар да суох буолбатахтар. Ол, быстахтык ыллахха, политической уонна экономическай уорэх сапта дьылын бастакы минитиеларын төрүтүн бытыыга, дьон өлөрөр уонна үлэлтир киринэн нитэр үлэтин туруорууга да көстөр.

Төрлөллжлэх, дэлсгилжилжлэх, голоругас буолуу—ситинин мэнтитэ. Ситон оройуонига бу көрдөбүл били, гин да ситэтэ суох адохтонор, нар, гийнай, государственнай уонна үлэ джесипидининэтин бөбөргөтүүгэ ССКП XXVI съезин, Кини Комитет сэттин-китэафи (1982 с.) Пленумун уураах, тарын толорууга албах нтадзетэр бааллар. Олору туоратыны соруктара конференция үлэтигэр ураты мнэ-тэни ылдахтаахтар.

Партийнай конференцида—бу ком. мунистар үрдүк форумнара. Ийни трибунага сүтүһүлүбүтү эра эра. диктаторга анала суох. Конферен. цыда үлэ итэбэстэрин, кэтүтүүлэ. рин ийни чопчу участваттарга пар. тиниш туруоруллубу кадрдартан ерриципиальнай мыйгыты, кытаанах ердүбүл оһоһүдүөхтээх.

СССР-н политикатын олоххо кылтэ-
рингэ партия райкома сүүлч, быһаа-
рар эвэно. Кини састаабыгар, делов-
ой, принципиальнай, практический
үлэс бэрэбэркэлээминт, дьынчакчы
достойнай коммунистары быһыбар.
ддаһын—конференция биэр эппиэт.
1988 солута.

XXVII оройуоннаады партийнай конференцияны үчүгэй тэрээһини. Иэхэтик, үрдүк кордубулээктик маарымы — оройуон экономикаһын уокна культуратын түргэн тэттиһин, өнн сэлгэмы сайдыарымы, онуоха партийнай тэрэһэлэр, ыма сирин төмүүннэстэрин оруолдарын үрдэтин улоһуннаады усулдуубуһата.

СЭБИТӨННЭ: XXVII оройсуунаагы партийнай конференцил делегаттара (ха. постан) И. Д. Петрова — Казл Маркс аатынган совхоз аячат суоһуну көрөөчүтү, Н. П. Чирягинаров — Субуруускай аатынган совхоз хортуспууа уун көрдөр аныотун сөөнөөлө уонна Е. П. Ноговицын — олох дьаһагы хааччы йагы производственнай управлениегин атах таһааны тигер сырады. Ойрог. П. Оконешников фотога.

ССКП райкомугар, райсовет исполкомугар

Сүөһү кыстыгын икки ыйа:
ТҮМҮКТЭР уонна СОРУКТАР

Партия райкомун бюрота уонна райсовет исполкома общественнай сүөнү быһылты кыстыгын бастагы икки ыйыгар өрөйүүн сонхостарын үлэстэри түмүктэрин дьүүллэстэлэр.

Ити кэмгэ, ааспыт	төлөөрдө.	уонна	хааччыстыбатын
кыстык суһалтыах кэмнээбиттээбэр үүтү валовоҕ ыллы уонна государстводо туттарыы маамыдарга кыратык да буолар улаппыггарын үрдүнэн, өбөнээтэллэстибэр валовой ыамна 89,9 сырыһым, государствоны кытта аксаанна 88,1 быраһыан эрэ толордулар. Биир фуражнай ынахтан үүтү маанын 227 килограммга тегинээн болотоммут кириби 23 кг-нан ыыл-	Кыстык бастагы ыйдарытар кууҺазан көрүүтүн харайыынтан 161 ынах сүөһү кенньунэн өллө, ордук элбэх сүтүк Субуруускай аатынан уонна Кара Маркс аатынан совхозтарга табыста. Үүтү сирдэргэ биһиги даяаны мөлтөх туруктуу борооскулар элбэтэр. Ол үрдүнэн кииндэргэ көрүү-харайыы, хатафалаан абатын эрэ йиллэрин курдук төриллэбэт.	үрдэгитигэ таах.	уурдулуох
		Быйыл совхозтар олохтоогуларга туттарыы биллэрийн толорууларыгар биллэр кестөр ыарахаттар үөскээтилэр. Балаһыаннаа олдук «Мындаамайы» уонна Эрикки Эристийн аатынан совхозтарга ууслу гурда. Онон совхозтар саялааччылары, нэһиликтээттэн сүөһүнү атын аатынны уонна эбии отутуга турдуруу	

дыбата, Үүнкэ орду
мөлтөхтүк үлэлзэн Карл
Маркс атынан уонна
«Чурапчы» совхозтар
государствога албах ис-
тэхэ иһэллэр. Ол үрдү-
көн ити хайаабыстыба-
лар үгүс фермаларыгар
ынагы күнгэ иккитэ
эра ны олордолор, ыан-
ныгы эбии аһатыл ку-
һаһаанык тариллар, сүө-
сүһүттөр ортолоругар
социалистическай куот-
аһыны уота-сүөһэ суох
ыһтыллар.

Аспыт икки ырга бо- рооску орто пришең 23 кг тэгиһам, эбизэте- листе 1 кг-нан толо- рулубата. Бу үлэде ор- дук улахан хвалыт- ны баара суора 15,4 кг пришеңи ылыт Субу- рускай аатынан совхоз	таахтар. Ити ыргыһалары хал- банга суох ылар туһугар бары фермаларга кормо- лукһиятар толору ыма- тарынан үлэһитиллэн манньыкка эбиз аһы- лык дэлэччи сизитил-	сүөһүлүктэрин, Кар- Марж аатынан совхоз Мугудайдаары отделе нэтиги коллективны ыгырыһаларын өйөөс со- циалистическай куотала һыһыма өсөө кизэһик хамсатыһылаахтыг тэһи- тар эбэһинэһтэхтэр.
---	---	---

КОММУНИСТАР—ПЯТИЛЕТКА ВАХТАТЫГАР

Элбэх эмис эт

БОЛТОНО, Манна БЧ.

ну хайлс да сылын
оройуоннаады партийнай
конференция делегата
С. Н. Каргузов сайаар.
Звено бэйыл хас биэр.
дун сүөһүтүг 125-тиг кг,
ол иһигэр күһүмүсү уо-
тууга 38,5 кг төлөһүтэн,
аёһаауадиистибизин 15 кг

П. КРЫЛОВА.

**2000-лаах кирбингэ
д б у л у н а р**

МУГУДАЙ. Сүөһү ни-
тиэтин иккис кыдаастаах
млаастара коммунист Т. Н.

ла, Ити былааннам
мытаагар 71 кг элбэх.
Татьяна Ниңолевна бэ-
йэ сындыр ахсытаа
320-тиг кг ыан, катилет
на үһүс, сүрүм, сылыга
2000-лаах кирбинни уңуор
дур кыахтанна.

М. КОЛЕСОВА.

КОНФЕРЕНЦИЯ ДЕЛЕГАТТАРЫГАР ИТИИ ЭБЭРДЭ!

11 июлда Ислам-
вич Сибиряков
адар саныгар, 30-с
сыналар саваланым-
ларыгар, кыйыл 30
мустох Алдан шах-
танарыгар рабечай
галабыта. Очоторуу
сахх уерога суох ыч-
кытыгар ити мизе уон-
на хорсук быһыы этэ.
Ити иһин иһин ады-
һах сылтаагыта Саха
сирин ити кырдаас
домороһунда
буһуруу галаатын
саваланымин Алдан
ны баһылаһан үйэ
аһардаах юбилейыгар
кыттыбыта.

Ветераны баһыттан
оҕолора солбуһаллар.

Зөв Ленинградтаады
ГПТУ-ну ситивилээх
түн бүтэрин штурматур-
налар идэтин илээн
«Внукоустрой» мех-
участогар үлэтин
хэбэрлэнтэн номнуо
торус сыаа ааһа орус-
та.

Видитин Зоя Нико-
лаевна коллективтар
производственной үө-
рэхтөөһин мастара.
Бу үлэсэ киэи үлэ-
дин үлэдин үөрөнө
1980 сыллаахха Благо-
вещенскийдаады тех-
никуму бүтэригэнтэн
пэтийдэр.

Е. И. Курашов аа-
тынан Чурапчы орто
секундарный IX уюна
X кылаастаадын үөсэ

Мәңгилүлүктөн эдэр
специалист болгонна.
Бит уюмгартара кайгы-
рса мекхучастокка ула-
гачан ичкин разряд-
гачан болуотунунулар
буола уунулар. Ви-
динин комсомолецтар
Иван Иванов, Дми-
трий Коркин, Проко-
пий Бушков уонна да
агыттар — коллектив-
кичэ туттар рабочай-
даре.

Ус сымлаагыта эдэр
коммунист ССКП рай-
комун чидиксиниэ та-
дыллыгыта. Кичини
бийыл коммунистар
маннайгы сүһүөх пар-
тийнай тэрилтэ секре-
тарынан быыбардаан

эмий үлдүк итгэли
сүктэрдилэр. Партий-
най секретарь мэддэй
үлэ-хамнас үбүүсэр
сыйдыр. Соторутаа-
гыта Октябры быраа-
һыны быты көрсө үлэ-
дэ килдэриллибит 12
квартиралаах олорор
дыа ис онгохтарыын
сигэригэ үс күннээх
субуотунууһу сала-
һаа ыыппыта.

Синимка, оройуон-
наабы партийнай кон-
ференция делегата
З. Н. Сибирякова
адыр болуотунууһук
Дмитрий Коркин
кытта.

П. Оконешников
фотога.

Н. Н. РЕШЕТНИКОВ
Сын Марии агуынан
онкоз Вахытнары от-
үлөштөткөн сайын ма-
жарыкта.

— Бийим, бийиги
биллентүп эт хас бийи-
рий и.э. сийалтан ор-
малтын 32 оромү, са-
лангад саванан адар-
санын 307 үлс бийи-
нхала. Ичирин 5, мана
1 сийаг саллыбай-
чын бодорүүбүт бий-
ларынтыг таарар ту-
рета.

Сүүрэн болзолтобу-
ун тирийн хяачыгты-
гын тунсарамга уу-
лэбт. Икэн үлэиин
Томин оройбууну-
ар баран республика-
ын мэтэр бастын
уайайыгтыбатын оны-
ын билэи каллээр.
Саймлар түүлэрин
иерүн тунсарар
алтан турар кидиз.
дээрэн харангарды-
н садалагыбт, 100-
нээ санга кидизикэн
иертордубт. Арийах
онугууан саймлару-
лэрүүн садалыа-
ыт. Тирийн танас-
аахыгга көмөдө рес-
публикаттан оыптаах
лэбитэри илэиран ту-
лэбт.

Саймд боруудатын тунзарар сэгэлтэн сол уруутан 5 манан саймд аяаллыбыт. Кишгэр көрүү-харайы.

олгохтоох үзүүлснүүдийг
үерэглэн, нэгтгэн, нэгтгэн
нэгтгэн үзүүлж байна.

В. Е. ПОПОВ I. «Сель-
хозтехника» колхозным
профсоюзам

— Күрүм буоларын
туттук, бийик үкүө-
түр араах рейстерга
кырыттым. Аларда
мамыт айта, алтын-
нига, Нөрүмүрү куо-
руттан Субуруускай ва-
занын совхозка иккитэ
кырыткан тутуу маты-
рыйдарын ийиздим. Эл-
бектик Аллараа Вэ-
тхэнтөн төлө хаамайы-
тыбетэн массынчалар-
дын саппаас часта-
рын, холбохунутуур
сана таас дөтөд ту-
тууттар истиин блок-
тарын, аналлаах обо-
родованнени, интента-
ры тийиңгө элбөх
рейстэри оңортоотум
Ойон уон ыйдаагы со-
рудакпын 34 тыһ тон-
на километрынан аһар-
дым. Ити—мин бүгү-
аһааллар XXVII оро-
йусенинэги партийнай
конференцияга үлэни
бэлэдим.

Анык кыдынгы суу алынылынар эра, Улахан Непертен таһаар табылытыгар үлэлиэх тохтуйа. Билигин, онно баһаммакка, автомашинабын өрөмүөнүзгүсүдүбүн.

Е. Е. СЕДАЛИЩЕВ,
Субурууской патыдан
союз механизатора:

— Совхозууа комму-
нистарын үрдүк итэ-
бэлэрин ылан оро-
Ауоннаады партиянай
конференцияла делега-
тынан кыстарбынам
эион туттыбын. Мин-
уон адыс сыт тракто-
рдүлүн түштүк рабо-
чыни, бу үрдүк фору-
му үлөбөр сэмэй бэ-
лэттердэх көрсөргө со-
руктанан бэйыл кү-
бүн отук маһы та-
Балыга дьулуурдаактык
үлөдэтим. Бир ида-
лаактарым, Волтоно ме-
ханизатордара, быдым-
ны сүөһү кыстыгыны
үлүгэй бөлөктөөх кө-
дүстүлөр. Былыгың үлө-
төбөт туруктаах трак-
тор суовун кэрэте.
Ити дьоссиппилиниэни
сөбөрөгүтүтэ, аппиэти-
наһи үрдэтигэ ыы-
тыллар үлө чочту тү-
мүтэ дин сыныбын.
Сму бэйыл сайын от-
хомуура тэрээһиннээх
тык барбыта эмиа көр-
дөрөр. Мин бэйэм И. П.
Соловьев коллим меха-
низациялаах асфоту-
тар бөһис сылбын огу-
тарыгыта сырыттым.
Кырдык да бары дьу-
луһун үлөдээн сөзон-
наады эбэхээтэлистибэ.
Бөтин айардыбыт, ба-
рыта 1036 тонна (бир
тиһиэхэ тиксэринэн
172,6 тонна) оту содо-
топкалаах оройуонга
администрацияһа куо-
лалаһы кыайылыта-
тынан табыстыбыт.

АЙЫЛБА МЭЪЭНИН
КЫАЙАН

Дойду тудуун элчигийн
Хүн Северомуйский то-
нолы тугааччылар аны-
лы сир анынаады мѣн-
аан турууру ийн охсу-
угаа өсө биір кызылы-
ны асистишлѣр. Кисилѣр
ѣаа анынаады умарат-
лах ситниг зонатыгѣр
азведкалышар таһар.
туурлар ситолынын ха-
маны сѳгүтүлѣр.

Ууна, ымааһына, кумаһына, туодунун Ууһа бастархай таастарынан уорбут үгүс мөтү халык, сир аныынаары ситти, механизированнай төмүккө иһин дикси сыбарыйытыт уһуһук тордыбыта. Итинниһ учаастактары туораһын уруксуттан биллэр ымааһына мана кедүүстэ, кыра буолан биэрбитэ. Төннөлү туттааччылар иһинүүмүт, опяттара кэ-

мелесте. «BAM, тоннел-
строй» упралдении этэ-
раттаритин биридистери
сири дьөлөөччүлэрэ
специллестары кытары бири-
гэ кутталлаах уластак
лүгитин тухары көмүс-
сүүр экраны туруорбут-
тара уонна ол көмүгүзүн
сигинини саппыттарат.
Сигинини туорааһын кти-
һыматтын аны тоннел су-
рун уундһын хаһааччы-
дат туһанньхтара.

Инженерләр — сәнгать эшкерткүчләре. Геологлар билдирелгәннән, өсө икки күп кыялы туоруоҗа нәдә. Оң әрәри тонне, дө туташчылар үлө тәтими һәм таһиллаттар. Айыл да ыардыры утары охсу, буу салбанар.

ГРЭС ҮЛЭБЭ
БЭЛЭМНЭНЭР

Первопричины ГРЭС
урун агрегаттарын та-
нып сифицилаэхтик тү-
сүстөнө. Холбошунга
бөлөмнөр үлэлэри ту-
яаччылары кытары бири-
дэйдэ электростанция-
ларыгар аналлаах бөлөм-
нөнүн барыт үлэлэ-
лөччилэр ытталлар.
ГРЭС тутууччыларын үгүс-
сөбөлүгүн кириилээх кол-
лективна станция бастагы
энергетиканын промышлен-
най нөбөрүсүндө болдо-
гун бири-эй ичиннэ, са-
ланын бүтүүтүгүз турго-
орто сөрүктанна. Ону
түгүсү киллэрин Саха си-
ни Согуруу өттүгүн
территориалдык промыш-
леннай комплекс үгүс-
объектарын электростан-
циялардан хааччылар кыла-
бырлана.

ССТА корр.
Серебряная бор.
Саха АССР.

ТЫНДА
ЫЧЧАТТАРЫГАР

Тында мичаттарын релациялар сирдинин оло
рун уонна улагин холо-
бурдарыгар илтин киини-
ни куораттаары олох-
тоох профтехучилищелар
адыллыбыт Ленинский
хос буолла. Ону тэрийи-
гэ эдэр туттааччылар көр-
дөхүүлэринэн экистонтат-
ты ыыппыт Москва уон-
на Казань, Ульяновск
уонна Куйбышев музей-
лара кыттыбытара.

Ити экспонаттар ортолоругар — сирдэйт илинттиэн суруллубут үлэһи кыопулбалара, «Искра» хаһыат толору подшивката, Ильич туһунан, революцияны күһэрбит, Советтар дойдолара сүһүөгөр туруутун героической событтыларын тустарынан көп сир атын докумуоннар. Экспозицияны кытары үөрөнөөччилэр, ысчаттар, зона магистралы үлэһи, ысчаттар билсінбэлэр.

Тыңда, БАМ
киин умуштага.

● Специалист трибунала
БИИР ДА СҮӨНҮНҮ
ЭНЧИРЭППЭТ ИЙН

Оройуогни эт уон
ут билигин даҕаны э
ох ороскуотунан оҕоһу
лар. Ол, туох ханнык и
инэ, сүөһү житжит
сүлгүрүтэ намьдааһы
һаарыллар.

Сохиолтарга сүүлхү кы-
сүзүн өлүүтү арайлаабы.
Аңараас быйыл 10 йы-
а 1971, ол ийнгэр кыста
кыкы ийыгэр 161, ий-
сүүлхү туһата суох ол-
«Ийиңдабайы» сохио-
лаарыт сыл туһаанна
«Ийиңдээртөөгөр 53-и
и-
лөбөх сүүлхү туһаата. Со-
хон Болтоңо, Оди-
дуунига уонна Волугур
кыстык садаланыабыт
13 бороосу өлө.

Дынтар, совхозтар кы-
зыга сүөхүтэ дэлэй аһы-
скаах кинрибэттэрэ. Сү-
рдүкүзү Карл Маркс а-
дыан, Эрикл Эристин
атынан уонна «Чура-
кы» совхозтарга комб-
орму фермаларга быра-
арылы кыалыбакка уһ-
сүтүгэ быстарылы тах-
сырытта. Кыра сүөхү-
тэ, ордук оккурантар
сүтүгүтү хатадала
батылы баччаагыга диз-

названа дарганы, орган
анын утарсылта кууст
буолан, ырымыга ыла
ча хотторбот, ыалды
тын саячча-бачча бил
нэрбонкэ туран үтүр
дэ сеп. Онон өлүгү а
керүүгэ тыннар орган
рыгар 20-чэ чизрбэ б
ла эбит буоллабына,
пирой диктионаулез
өлбүтүн быһаарбат.

Түмүктээн эттэхэ, о
ну коньшунан олүү
беричинэтэнэн куна
нерүү-харайны бус
Онон сүөһүнү көрү
тердүтэн тулсарар, чу
пай режиминэн, биг
лыбыт рацискунан а
тар булгуучулаах. Сү
организма хас мүнү
хас чаас ахсын тох
суох аһылыгы инэри
ону энергия оностон о
дарын, бородуусуй
бизирте онтон тутул
таабын умнумуохка. Ч
лан, туһааннаах спец
листар кыһамныыл
сүөсүһүттэр үчүгэй тэ
һиннээх, үрлүк көдү
төх улаатар, табыгаст
усулуобуйаны тар
эрийдээр.

Бу байдалаах дэлэй илгэвч, итгэл—бары түгээн табыгастаах үлүбүяалаах кысты биир да сүөһү энциклопедикэ итгиллээх. Ол өсөө илрэ. Сүүтүн бөлүгүннээх уонна эт булгучу илгэвчтээх.

В. ПОПОВ,
ВЕТЕРАЧ

ЫЙ 1 КҮНҮНЭЭБИ КӨРДӨРҮҮЛЭРЭ

Билэ төрөөтө		Билэ сүүхү элүүтэ		Ол илгэр кырай		Билэ төрөөтө		Сылгы элүүтэ		Ол илгэр кулуи		Билэри буоһатыы		Ол аһ гэр иск, снэмэл.	
1982 с.	1983 с.	1982 с.	1983 с.	1982 с.	1983 с.	1982 с.	1983 с.	1982 с.	1983 с.	1982 с.	1983 с.	график	туола	график	туола
1909	1583	243	206	135	153	1402	1123	33	77	—	—	2779	2438	1850	1622
649	616	234	199	152	130	724	594	75	46	—	—	1156	1026	790	659
1559	1373	448	247	339	160	1421	1103	45	65	—	—	2090	2237	1290	1189
1174	1098	288	215	321	134	822	609	28	68	—	—	1825	1606	1200	846
823	858	151	204	73	99	773	278	74	63	1	1	1150	1110	—	—
6014	5528	1384	1071	920	676	5142	3707	255	319	1	1	9000	8417	5130	4316

СААХЫМАТ, ДУОБАТ, ТЕННИС

Оройуон орто оскуола дьирин икки бөлөбүнэн баһылылар (спартакиада) быһыы программатыгар сэт түбүннөрөн бастагы дуока оскуолалар Сыланы түксөн саахыматка, бөлүк тенниһигэр уонна дуобатка күрэхтэстилэр. 5 оскуолаттан барыта 90 эдэр спортсмен икки күн, иккис күн көрсүһүүлэрэ улахан катыһылаах, итириһинэй буолла.

Саахыматка катыһылар быһыл даҕаны төһөөхтө, рин булбаталар. Чурапчылар иккис, сыланнар үлүс буолдулар. Бастагы дуокаларга (Чурапчы) Оксентьев (Чурапчы) уонна Илья Чичигинерэ (Хата) иккис 4,5 оч. көсү сүрүтүлүп бастагы иккис миэстэлэри илбастылар, атын дуокаларга Костя Чичигинерэ (Хата), Коля Александров (Чурапчы), Наташа Борокочева (Сылан) уонна Муса Каленкина (Хата) бастагылар.

Дуобатка бастагы мөстөнү чурапчылар, иккис дьиринер, үсүсү Чурапчылар, бастагы уонна иккис миэстэлэри улааппылар. Атын дуокалар кыайылыахтарынан Баста Пермяков (Чурапчы), Саша Алексеев (Дьирин), Вера Абрамова уонна Туйаара Тарабукина (Дьиринер) буоллулар.

Остуол тенниһигэр уонна сэт түмүккэ бастагы уонна иккис миэстэлэри Чурапчы орто оскуолатын хамаандалара кылылар, үбүс миэстэ интернат, оскуола таһыста. Толя Александров, Гоша Никитин (чурапчылар) уонна Настя Васильева (Сылан) утарылаахчыларын баһылыларын хототалаан чемпионнаатылар.

Кыайылыах хамаандаларга дипломнар, чемпионнар грамоталар туттарылынылар.

П. БАРАХСАНОВ,

Чурапчы орто оскуолатын хамаандатын предствителэ.

Редактор

А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

Тыттылар баһылыт, элбикит, ийэи

СОФРОНОВА,
ДАГБАЕВА

Айталына
Афанасьевна

эдэр сааһыгар хомотолоохтук өлбүтү баһылылар дьонноругар иһитиннэрбит.

Эдьиһидэрэ, баһылыраттар, оҕото.

дьюэстэктик туһаныа түмүгэр аастыт (сылаа, дыстаагар 18-нан элбөх кыһа эмтэнэ. Бардыах сатаа эмтэннэ 2 күнү-нэн аччатылына.

Бары отделеналарга үлэһиттөр общественнай активисттара үрдүк. Ол курдук, эмчиттэр уусуен самодельноһоко, үүгэ, спорттунан күрөхтөннөр, сүбүтүннүк, о.д.а. даһаллар, көктөөктүн кыталлар. Үлэһит илин тирбэттэн кыталлар, бастагы өрөмүсүннөр кыталга коллестив бүтүүкө — араһыттан техникскай үлэ, бастагы тийэс — кыттар.

Амбулаторияда быһылыттан профилактической түрү кабинетта үлэһит, эмитер, сөртөр үлэ-түһүгэ барылар, коллектив дьуола улаатта. Дьисси-пацияны иһин биир да үлэһиттэ болгомто таһыгар хаһыларыллат, тутта дьуулаһыллар иһэр буолла. Үлэ режимин түһүгэ барылар, рефлексор баһылынылар.

Итини барытын Г.Н. Алексеев председател, элбөх профком тэрийэр улаһын ситиһитинэн бөлүтүннэх сеп.

Профком оройуонтуу, быһаарыахтаах сорох бөлүмүннэх бөлүгүтүннэх, кутуура хаһыларыллат, үлэһит өссө тупса, кыра эройилларын санатар иһадалаах. Ол курдук, эмчиттэри озорор дьис-пацияны кыһылыга, иһин, эдэр коммунальнай өгө-

А. ПЕРМЯКОВ.

Кыракый студеннар

АРМЯНСКАЯ ССР. Быһыт 13 сааһаах Ваган уонна 12-лээх Гайк Арутюняннар (снимокка) Ереваннаагы политехнической институт кибернетика факультетын студенттарынан буоллулар. Кытаанах компьютер кинилэр физиканы уонна математиканы билиһиннэр «туйгуунан» сыналааста.

Ваган уонна Гайк оскуолада орох сылларга иккис кылаһы бүтүргөн үөрэмчиттэр. Ол эрэри дьириннэр ким да дундуккиһарынан аахпатаа. Интертуралан, уруһуйдаһыһынан үлүһүлэлэр, арааһы айан оноро сатыылылар, общественнай соруахтары толороллор. Ол эрэри тоһой наукаларга интэриэстэрэ күүстээх буолан биирдэ. Онуоха убайдары эмнэ 13 сааһыгар бу факультет студенттэ буолбут, билиһин аспирантурада үөрэнэр. Дьин холобура сабыдылаһыт буолуон да сеп.

А. Бадалян фотота. ССТА фотохрониката.

Доруобуйа мунуҕа ХАРАҔЫ ХАРЫСТЫАХХА

Аһаһымтыага суох сыһыаннаах, холобур, элек-тросварщик иһэрлэр кэ-күгэр сырдыктан, оу-устуут адохминнаттан, тутуу үлэһиттэ испиэска, кырааска бырданалы, дьиттан, мастерскойга үлэ-лэһити тиир кыһыт, кыһыттан, быһыттан сө-сөмкөһө характарынан оһоллоохтары сеп. От-том дьинэ-уонка кыһа, кыһыттан, электротехника, сэрэхтэктик тутуу нөүдөөһүн бары билэ-бит.

Харах оһоллоһуута ор-тук оһолор ортолоругар элбөх. Маньикти сыһыан, сыһыа, халты тутуу, оһуукианан кыһылаһы, араас химическай вешест, вешары боруобалы саты-таһыт, үгэс курдук, ку-һаран үмүктээх буолал-лар. Ол иһин үөрэнэччи-лэр, дьиттэ иһитилэччи-лэрин ортолоругар иһ-тэр-эбдөтөр үлэ иһити-лэри эмнэ туһулаһыах-таах.

Тэриһилэр, хаһааһыс, тьсабалар салыаһылаһа үлэһиттэртэн үлэ-сэ-рэхтээх буолуу быраабы.

Л. ЕРМОЛАЕВА,
фельдшер.

РЕЙГАН ГРЕНАДАНЫ ХАЙДАХ „ӨРҮҮҮЭРИЙ“

Гренадада хааннаах оройуондаһыаһы төлө-лөһүт, кини тутуууа суох буолуутун уонна су-перентитетти сиргэ, буорга-тиспит америкскай агрессордары аан дойду сатыынан, суутунан хорго-тоор. Ити бурууу онорго-тоонно кэстэн туораа-арт буолан бөл дьитэр АХШ байыаннай полити-ческай блоктарынан чу-пак сөһүтэахтара Вашинг-тон даһылыларга кыт-тыһартаа кутаа ойорто-тоттөйдүлэр, оттон үгэс-төрө кинини аһаастык-сэмэллөтүлэр.

Холбоһуктаах Штаттар кини дойду кытаанах ту-ра көрүүтүгэр түбэһиттэр. ХНТ Генеральный Ассам-блеятын суһал ытырыах, элбөх пленарнай муньа-лар Гренададаагы баала-быаннаа туһунан бөлү-рүөс дьуулаһылаһыттар ол ырыаһыга көбүннэ. ХНТ-нан сирейдэн аан-дойдутаагы сөһүтөһө Рейган администрацията атын дойдуларга уонна норуоттарга саа-сеп кү-ү-лүннэ байыттар таһыс-тоох «бэрэбэстэри» сөһ-түүр быраабы агчыры-ларга сирейи-хараа суох соруууттан булгуччу-лаахтык кизэ тийтэ. Ге-неральной Ассамблея ку-дас мунуутуур үгэс өтү-көн резолюция ыһына, оһо АХШ Гренадага онорбут интервенциятын аан дойдуларга быраабы-күрүүбайдык кэһин уон-на ити государство көнү-лүгэр, тутулууга суох бу-олууттар итиннэ терри-торията таһыттылаһыт-тар дьордойуу баһылы-нак сыналааста. Доку-мун Гренада байытти-политическай, экономи-ческай уонна социальнай систематын көнүл быһа-рыларга булгуччулаах-бырааптааһын бигэрэттэ. Генеральный Ассамблея арыһа сабыллыһыах интервенцияны тохто-то сөһүрү итиннэ онтон ба-ры тас дойдулардаагы э-з-киллэри таһаарары сору-нуулаахтык модьуйда.

Оттон Вашингтон өй-дөөх, төһдөөх этиннэ и-стэтин даҕаны баарбат. Кини эйгэ дьулуһар ки-һи аһаах дьууууун уон-на модьуйуутун уода-һыһыахтык ааһыа ах-тыбат, онон байытти по-литиката агрессивнай

Гайкынааһын бигэрэттэн көрдөрөр Рейган адми-нистрацията дьуулаһы Гренадада америкскай агрессияны уйыттыһыт-тирдиз баарар. Пента-гон Карибскай бас-

Аан дойду
ТЕМАТЫГАР
БЭСИЭДЭ

сейтга уонна арбаа по-луһарыаһа бүтүннүүтүгэр интервенционистскай диа-һылылар оноролорут өс-сө биир байыаннай баа-һы тэрийэр сыһылаах. Кыраһыһа таһылааһы, ол иһин америкскай, пресса АХШ сэринилэрин баһаһа өттө «бөддөһө-бүддүтүт уһун кэмтэ» арыһа хаһыаһа дьин-кыар.

АХШ госдепартаменты салыар дьитэлэриттэн бигэрэттэ Ч. Пислестин. Рейган Гренадада байытти интервенцията атын дойдуларга уонна норуоттарга саа-сеп кү-ү-лүннэ байыттар таһыс-тоох «бэрэбэстэри» сөһ-түүр быраабы агчыры-ларга сирейи-хараа суох соруууттан булгуччу-лаахтык кизэ тийтэ. Ге-неральной Ассамблея ку-дас мунуутуур үгэс өтү-көн резолюция ыһына, оһо АХШ Гренадага онорбут интервенциятын аан дойдуларга быраабы-күрүүбайдык кэһин уон-на ити государство көнү-лүгэр, тутулууга суох бу-олууттар итиннэ терри-торията таһыттылаһыт-тар дьордойуу баһылы-нак сыналааста. Доку-мун Гренада байытти-политическай, экономи-ческай уонна социальнай систематын көнүл быһа-рыларга булгуччулаах-бырааптааһын бигэрэттэ. Генеральный Ассамблея арыһа сабыллыһыах интервенцияны тохто-то сөһүрү итиннэ онтон ба-ры тас дойдулардаагы э-з-киллэри таһаарары сору-нуулаахтык модьуйда.

Пентагон кыраһыһа таһылааһы бандыһыттыа агрессияларга аһан ба-ллыһыт, билиһин Грe-надада дүүдэмчир аһал-лаах сэриндэрин мөһүө-лэрин туһунан америкс-кай бас быһааһыларта, сөрөхторун кытары кэп-сөһит «Вашингтон пост» хаһыат корреспондентэ с-бэриһир. «Суолга ким тү-бэһити аһартуу-оһартуу айыһааһыһыт», — дьин кийиргэммит сержант Г. Хантер. Онуоха эбэн э-пит: «Өрдөөттөн, Вьет-намнааһы сэрин саһа-ттан, кыһыттыан маньык-тыһаара илиһитин».

Аан дойду обществен-ноһыгар эрэ буолбаһа, ону аһан АХШ полити-ческай аргументтэри, ол иһингэр конгресһы, дьин-нэриһин көрөр предств-ителлэрин ортолоругар Урун дьин билиһини ха-һаһыһын бэрэһит били-бөт даһылыларыттан дьиссини улаатан иһэр кийһин дьитбэргэһит. Ол туһунан, чуолаан, АХШ конгресһы предствител-лэрин палататын спикерэ Томас о' Нил аһаастык-отта, Кини Рейган адми-нистрациятын курдук атын государство быраап-тарын сиргэ-буорта төп-сөр правительствоны кө-мүсүүр кыһылыһыт бө-лөһтөтэ.

Билиһин Вашингтон сы-һылаһаһын, басыһыбай, дьитын уонна хоһу-һарын көмөлөрүнөн да-кэстэммэти даһаастык сатылар. Гренадада арыһа-тэриһилэр советскай-ку-бинскай баһаны суох он-гору көтү көтөн кийрил-лиһтэ дьин. Ол эрэри ити дьордойуу онноһор арба-һы буржуазнай, ол иһи-гэр америкскай, пресса иһэр тийэр итиннэ дү-лүү-элэһ онгостор. Кини Гренадада ханьык да ку-бинскай эбэтэр советскай сэринлэр суох этилэр уонна суохтар дьин ба-ллыһыт.

Рейган уонна кини кө-мөлөөһүтүлэрэ, ханьык да пропагандаистскай албаһыларга туһана сатааһыттарын иһин, АХШ гренадскай норуоту хаһыанан уһуннаран бү-түннүүтүгэр тараах-тыһылар, гренадскай иһиннээхтик булаһаллар, хаһаһыһынан дьиринта-һылар.

Н. ЧИГИРЬ,
(ССТА).

БИҢИГИ ААДЫРЫСЫТ: почтовой индекс 678700. Чурапчы с. Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор — 21-395, отделлар — 21-495, уопсай — 21-505.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.